Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра дошкільної і початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Навчально-наукового інституту педагогіки і психології

Світлана КОНДРАТЮК
«28» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **012 Дошкільна освіта**

освітньо-професійна програма Дошкільна освіта

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією
Навчально-наукового інституту педагогіки
і психології
«28» серпня 2025 року

Голова
Юлія БОНДАРЕНКО, доктор педагогічних наук, професор

Суми – 2025

Розробник: Бутенко Віта Григорівна, к. пед. н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри дошкільної і початкової освіти

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри Наталія ПАВЛУЩЕНКО,
к. пед. н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Кількість кредитів – VI</td><td rowspan="19">Освітній ступінь:
бакалавр</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="14">Загальна кількість годин – 180</td><td>3, 4-й</td><td>3, 4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>28 год.</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>18 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>20 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>110 год.</td><td>154 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Консультації</td></tr>
<tr><td>4 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
залік, екзамен</td></tr>
</table>

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: сприяти професійній підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти до організації роботи з дітьми дошкільного віку з формування елементарних математичних уявлень.

Завдання:

– ознайомити з психолого-педагогічними основами формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку;

– дати студентам основи теоретичних знань для подальшого засвоєння методики формування елементарних математичних уявлень дітей дошкільного віку;

– ознайомити з теоретичними та практичними положеннями про сенсорно-пізнавальний простір закладу дошкільної освіти;

– ознайомити зі змістом, принципами, методами, прийомами і формами роботи з дітьми дошкільного віку з формування елементарних математичних уявлень;

– ознайомити студентів з прийомами розумової діяльності дітей дошкільного віку;

– підготовити студентів до моделювання занять за різними теоретичними основами логіко-математичної освіти дошкільників;

– вчити застосування практичні уміння і навички з розвитку логічного мислення дітей дошкільного віку;

– формувати загально педагогічні професійні уміння і навички.

Відповідно до освітньо-професійної програми Дошкільна освіта у бакалаврів необхідно сформувати загальні і професійні (фахові) компетентності, а саме:

Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	**ЗК-3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК-4.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. **ЗК-5.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. **ЗК-7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. **ЗК-8.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	**ФК-3.** Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку. **ФК-9.** Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку. **ФК-10.** Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним

	пристосуванням. **ФК-11.** Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку **ФК-13.** Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку. **ФК-14.** Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості. **ФК-15.** Здатність до забезпечення індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей та потреб. **ФК-16.** Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу. **ФК-18.** Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень»

Опановуючи зазначений перелік компетентностей, студенти мають актуалізувати знання з курсів «Загальна педагогіка», «Дошкільна педагогіка», «Теорія та методика ігрової діяльності в ЗДО», «Вікова та педагогічна психологія».

3. Результати навчання за навчальною дисципліною «Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень»

ПРН-1	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку.
ПРН-4	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
ПРН-5	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПРН-6	Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
ПРН-8	Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.
ПРН-13	Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.
ПРН-16	Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку

	дітей.
ПРН-18	Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
ПРН-20	Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС / Сума балів	**Критерії оцінювання навчальних досягнень студента**
А 90 – 100	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені робочою програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
В 82 – 89	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
С 74 – 81	Ставиться за вияв студентом майже повних, систематичних знань із дисципліни, в більшій мірі успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, переважання здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні помилки.
Д 64 – 73	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою робочою програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
Е 60 – 63	
FX 35 – 59	Виставляється студентом, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Отже, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО з можливістю повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
F 1 – 34	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу далека від сутності, що зумовлюється відсутністю уявлень про предмет вивчення. Отже, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою навчальної дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Поточний контроль																**Загальна сума**
РОЗДІЛ 1																
Т. 1.1.	**Т. 1.2.**		**Т. 1.3.**			**Т. 1.4.**		**Т. 1.5.**		**Т. 1.6.**		**Т. 1.7.**		**Тест до розділу 1**	**Підсумковий тест**	**100**
Поточний контроль																
5	5	5	4	4	5	4	5	4	5	5	5	5	6	10	10	
Самостійна робота																
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1			

Поточний контроль														**Підс. контр. (екз.)**	**Загальна сума**
РОЗДІЛ 2															
Т. 2.1.		**Т. 2.2.**		**Т. 2.3.**		**Т. 2.4.**		**Т. 2.5.**		**Т. 2.6.**	**Т. 2.7.**	**Т. 2.8.**		**25**	**100**
Поточний контроль															
3	3	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	3		
Самостійна робота															
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	**A**	**відмінно**
82 – 89	**B**	**добре**
74 – 81	**C**	
64 – 73	**D**	**задовільно**
60 – 63	**E**	
35 – 59	**FX**	**незадовільно з можливістю повторного складання**
1 – 34	**F**	**незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни**

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, екзамен, тестування, творчі завдання, презентації результатів виконаних завдань, оцінка самостійної роботи студентів.

6. Програма навчальної дисципліни «Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень»

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ»

Тема 1.1. Предмет і завдання теорії та методики формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.

Методика ФЕМУ як наукова галузь. Джерела методики ФЕМУ. Зв'язок методики ФЕМУ з іншими науками. Значення та завдання математичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Історико-педагогічні концепції ФЕМУ дітей раннього та дошкільного віку.

Тема 1.2. Організація ФЕМУ дітей дошкільного віку в сучасному ЗДО.

Загальнодидактичні принципи ФЕМУ дітей дошкільного віку. Зміст математичного розвитку дітей дошкільного віку. Дидактичні засоби у ФЕМУ дітей дошкільного віку. Методи ФЕМУ дітей дошкільного віку. Основні вимоги до організації роботи з дітьми різних вікових груп щодо ФЕМУ. Методика формування у дітей елементарних навичок навчальної діяльності.

Тема 1.3. Форми організації формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.

Значення та особливості організованої навчально-пізнавальної діяльності дітей раннього та дошкільного віку з ФЕМУ. Форми організації ФЕМУ дітей раннього та дошкільного віку. Заняття як основна форма навчально-пізнавальної діяльності дітей раннього та дошкільного віку з ФЕМУ. Математичні дослідження – як форма організації ФЕМУ дітей раннього та дошкільного віку. Індивідуальна робота з дітьми щодо ФЕМУ у повсякденні. Значення спостережень у повсякденному житті для ФЕМУ дітей раннього та дошкільного віку. Гурткова робота з ФЕМУ в закладі дошкільної освіти.

Тема 1.4. Роль гри у формуванні елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.

Теорії та погляди психологів і педагогів на ігрову діяльність дітей дошкільного віку. Види ігор, що доцільно проводити з дітьми дошкільного віку для формування елементарних математичних уявлень. Потенціал творчих ігор у формуванні елементарних математичних уявлень дітей дошкільного віку. Можливості ігор за правилами у формуванні елементарних математичних уявлень дітей дошкільного віку.

Тема 1.5. Класифікація, упорядкування, серіація у формуванні елементарних математичних уявлень дітей дошкільного віку.

Сутність логіки як науки. Актуальність та значення логіки у дошкільному віці. Поняття «логіко-математичний розвиток», «логіко-математична компетентність». Логічні операції як запорука успішного формування логічного мислення у дітей дошкільного віку.

Тема 1.6. Формування в дітей раннього й дошкільного віку уявлень про дискретні величини (конкретні величини).

Множини й операції з ними. Сприйняття й відтворення множин дітьми раннього та дошкільного віку. Завдання і зміст знань дітей про дискретні величини (множини). Методи й прийоми формування в дітей уявлень про множину.

Тема 1.7. Розвиток у дітей раннього та дошкільного віку уявлень і понять про число та лічбу.

Перейняття дітьми слів-числівників з мови дорослих. Етапи лічильної діяльності. Навчання дітей лічби за допомогою чисел.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ ДІТЕЙ РАННЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 2.1. Методика навчання дітей дошкільного віку обчислювальній діяльності.

Підготовка дітей до обчислювальної діяльності. Розв’язування арифметичних задач і прикладів.

Тема 2.2. Ознайомлення дітей з величиною (розміром) предметів.

Поняття про величину (розмір) предметів. Значення розвитку у дошкільників уявлень про величини. Особливості сприйняття величини предметів дітьми раннього й дошкільного віку. Завдання і зміст ознайомлення дітей дошкільного віку з величиною предметів. Методи й прийоми формування уявлень і понять про величину предметів.

Тема 2.3. Методика навчання дітей дошкільного віку вимірюванню.

Аналіз програмових завдань. Методика ознайомлення з різноманітними параметрами величини предметів. Методика навчання порівнянню предметів за величиною способами прикладання та накладання. Методика роботи по розвитку окоміру. Методика навчання розміщенню предметів у спадному і зростаючому порядку за величиною (утворення серіаційних рядів). Методика навчання порівнянню величини за допомогою умовної мірки, яка дорівнює одному з об’єктів, що порівнюються. Методика навчання порівнянню довжини за допомогою умовної мірки. Методика ознайомлення із

загальноприйнятими мірами довжини: метром і сантиметром. Методика формування уявлень про об'єм і вимірювання об'єму рідини та сипучих речовин. Методика формування уявлень про масу предметів та її вимірювання. Методика навчання поділу об'єктів і геометричних фігур на дві і чотири рівні частини.

Тема 2.4. Формування уявлень і понять про форму предметів у дітей раннього та дошкільного віку.

Геометрична фігура – основа сприйняття форми предмета. Можливості та особливості сприйняття форми предметів. Завдання та зміст ознайомлення дітей з формою предметів. Методика формування уявлень і понять про форму. Дидактичні ігри та вправи з формування уявлень і понять про форму. Ігри з використанням геометричних фігур для розвитку логічного мислення («Танграм», «Піфагор», «Пентамімо», «Сфінкс», «Колумбове яйце», «В'єтнамська гра»).

Тема 2.5. Розвиток у дітей раннього та дошкільного віку просторових уявлень.

Поняття про простір і просторове орієнтування. Генезис просторових орієнтувань у дітей. Задачі й методика навчання дітей орієнтуватися у просторі. Дидактичні ігри та вправи на орієнтування у просторі.

Тема 2.6. Розвиток у дітей дошкільного віку орієнтування в часі.

Час і його властивості. Аналіз досліджень з проблеми. Особливості сприйняття часу дітьми раннього й дошкільного віку. Задачі та методика формування часових уявлень і понять.

Тема 2.7. Наступність у роботі ЗДО і школи в навчанні дітей математики. Робота з сім'єю з питань формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.

Виникнення й розвиток проблеми готовності дітей до школи. Наступність у роботі школи й дошкільного закладу (історико-дидактичний аспект). Шляхи встановлення спадкових зв'язків у роботі школи й дошкільного закладу з математики. Показники готовності дітей до засвоєння математики в школі. Тісна взаємодія педагога з сім'єю як умова успішного математичного розвитку дитини. Форми співпраці вихователя і членів родини з формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку. Формування елементарних математичних уявлень у дитини в сім'ї.

Тема 2.8. Планування роботи з формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.

Перспективне та календарне планування роботи з ФЕМУ дітей раннього та дошкільного віку.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Загальна кількість годин:											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота		Лекції	Практичні	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ»												
І семестр												
Тема 1.1. Предмет і завдання теорії і методики формування елементарних математичних уявлень дітей.	**8**	2	2	-	-	4	**8**	0,5	0,5	-	-	7
Тема 1.2. Організація формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку в сучасному ЗДО.	**9**	2	2	-	-	5	**9**	1	1	-	-	7
Тема 1.3. Форми організації формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.	**9**	2	2	-	1	4	**9**	0,5	0,5	-	1	7
Тема 1.4. Роль гри у формуванні елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.	**9**	2	-	2	-	5	**9**	0,5	-	0,5	-	8
Тема 1.5. Класифікація, упорядкування, серіація у формуванні елементарних математичних уявлень дітей дошкільного віку.	**9**	2	-	2	1	4	**9**	0,5	-	0,5	1	7
Тема 1.6. Формування в дітей раннього та дошкільного віку уявлень про множину.	**9**	2	-	2	-	5	**9**	0,5	-	0,5	-	8
Тема 1.7. Розвиток у дітей раннього та дошкільного віку уявлень і понять про число та лічбу.	**9**	2	-	2	-	5	**9**	0,5	-	0,5	-	8
Усього годин за розділ 1:	**62**	**14**	**6**	**8**	**2**	**32**	**62**	**4**	**2**	**2**	**2**	**52**

Розділ 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ ДІТЕЙ РАННЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ												
II семестр												
Тема 2.1. Методика навчання дітей дошкільного віку обчислювальній діяльності.	**16**	2	2	2	-	10	**16**	0,5	1	0,5	-	14
Тема 2.2. Методика ознайомлення дітей з величиною (розміром) предметів.	**16**	2	2	2	-	10	**16**	0,5	1	0,5	-	14
Тема 2.3. Методика навчання дітей дошкільного віку вимірюванню.	**16**	2	2	2	-	10	**16**	1	0,75	0,25	-	14
Тема 2.4. Формування уявлень і понять про форму предметів у дітей раннього та дошкільного віку.	**16**	2	2	2	-	10	**16**	1	0,75	0,25	-	14
Тема 2.5. Розвиток у дітей раннього та дошкільного віку просторових уявлень.	**15**	2	2	1	-	10	**15**	1	0,75	0,25	-	13
Тема 2.6. Розвиток у дітей дошкільного віку орієнтування в часі.	**15**	2	2	1	-	10	**15**	1	0,75	0,25	-	13
Тема 2.7. Наступність у роботі ЗДО і школи в навчанні дітей математики. Робота з сім’єю з питань формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.	**12**	1	1	-	1	9	**12**	0,5	0,5	-	1	10
Тема 2.8. Планування роботи з формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.	**12**	1	1	-	1	9	**12**	0,5	0,5	-	1	10
Усього годин за розділ 2:	**118**	**14**	**14**	**10**	**2**	**78**	**118**	**6**	**6**	**2**	**2**	**102**
Усього годин:	**180**	**28**	**18**	**20**	**4**	**110**	**180**	**10**	**8**	**4**	**4**	**154**

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Предмет і завдання теорії і методики формування елементарних математичних уявлень дітей.	2	0,5
2.	Організація формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку в сучасному ЗДО.	2	1
3.	Форми організації формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.	2	0,5
4.	Методика навчання дітей дошкільного віку обчислювальній діяльності.	2	1
5.	Методика ознайомлення дітей з величиною (розміром) предметів.	2	1
6.	Методика навчання дітей дошкільного віку вимірюванню.	2	0,75
7.	Формування уявлень і понять про форму предметів у дітей раннього та дошкільного віку.	2	0,75
8.	Розвиток у дітей раннього та дошкільного віку просторових уявлень.	2	0,75
9.	Розвиток у дітей дошкільного віку орієнтування в часі.	2	0,75
10.	Наступність у роботі ЗДО і школи в навчанні дітей математики. Робота з сім’єю з питань формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.	1	0,5
11.	Планування роботи з формування елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.	1	0,5
Усього годин:		**18**	**8**

6.4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Роль гри у формуванні елементарних математичних уявлень дітей раннього та дошкільного віку.	2	0,5
2.	Класифікація, упорядкування, серіація у формуванні елементарних математичних уявлень дітей дошкільного віку.	2	0,5
3.	Формування в дітей раннього та дошкільного віку уявлень про множину.	2	0,5
4.	Розвиток у дітей раннього та дошкільного віку уявлень і понять про число та лічбу.	2	0,5
5.	Методика навчання дітей дошкільного віку обчислювальній діяльності.	2	0,5
6.	Методика ознайомлення дітей з величиною (розміром) предметів.	2	0,5
7.	Методика навчання дітей дошкільного віку вимірюванню.	2	0,25
8.	Формування уявлень і понять про форму предметів у дітей раннього та дошкільного віку.	2	0,25
9.	Розвиток у дітей раннього та дошкільного віку просторових уявлень.	1	0,25
10.	Розвиток у дітей дошкільного віку орієнтування в часі.	1	0,25
Усього годин:		**20**	**4**

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Божко В., Сазонова А. Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку: навчально-методичний посібник. Луганськ: Знання, 2008. 100 с.
2. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка. К., 2004. 356 с.
3. Щербакова К.Й., Брежнєва О. Г. Теорія і методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку: навчальний посібник. Мелітополь: Вид. буд. Мелітопольської міської друкарні, 2015. 200 с.
4. Щербакова К. Й. Методика формування елементів математики в дошкільників: [навч. посібник]. К.: Вид-во Європейського університету, 2011. 262 с.
5. Щербакова К. Й. Теорія і методика математичного розвитку. К.: Вид-во Європейського університету, 2005. 261 с.

Додаткова:

1. Баглаєва Н. Вимірювання – цікаво і корисно. *Дошкільне виховання*. 2001. № 5. С. 8–10.
2. Бєлікова Н. Комп’ютерно-ігровий комплекс. *Палітра педагога.* 2001. № 4. С. 14–17; 2002. № 1. С. 19–22.
3. Білоуско Л. Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку за допомогою засобів наочності (моделей). *Рідна школа*. 2002. №7. С. 45–48.
4. Зайцева Л. Елементарна математична компетентність. *Дошкільне виховання.* 2004. № 7. С. 12–15.
5. Крутій К., Маковецька Н. Скарбничка ігор для розумних батьків і кмітливих дітлахів. Запоріжжя : ЛІПС Лтд., 2000. 204 с.
6. Лисенко Н. (ред.). Наступність дошкільного навчального закладу і початкової школи у вихованні дітей: навчально-метод. посібник. К.: Слово, 2012. 296 с.
7. Пантюк Т., Пантюк М. Організація ігрової діяльності у дошкільному віці. Дрогобич: РВВ ДДПУ ім. Івана Франка, 2011. 146 с.
8. Пєхарєва С. В., Андрусенко М. П. Розвиваємо увагу й логічне мислення. Х.: Вид. група «Основа», 2007. 112 с.
9. Плетеницька Л., Крутій К. Логіко-математичний розвиток дітей дошкільного віку. Запоріжжя: ЛІПС, 2002. 156 с.
10. Степанова Т. Індивідуалізація і диференціація навчання математики дітей старшого дошкільного віку. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 208 с.
11. Стеценко І. Логіки світу. Розвиток логічного мислення дітей 4-го року життя. К.: Ред. Загальнопед. газ., 2004. 112 с.
12. Сухар В.Л. Дидактичні ігри. Старший дошкільний вік. Х.: Вид-во «Ранок», 2012. 192 с.

Інформаційні ресурси:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція». 2021. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini
2. Закон України «Про дошкільну освіту» № 4059-IX від 19.11.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text.
3. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р. URL: http://osvita.ua/legislation/law/2231/
4. Ільченко Л. В. Логіко-математичні ігри як засіб формування мислення старших дітей дошкільного віку . Навчально-методичний посібник. м. Сквира: «Джерело», 2011. 70 с. URL: http://skviravo.ucoz.ru/load/doshkilna_osvita/ilchenko_ljudmila_viktorivna/2-1-0-238
5. Концепція «Нова українська школа». 2016. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf
6. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних *наук України.* Київ: ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с. URL: https://drive.google.com/file/d/12ta1d3vfwTtFhITpMTCJ-NO3SISU47Gd/view
7. Методичні рекомендації до оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарта дошкільної освіти). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/605/0be/86b/6050be86b4f68482865820.pdf
8. Організація дошкільної освіти у 2025/2026 н.р. Лист МОН № 1/17853-25 від 28.08.2025. URL: https://znayshov.com/News/Details/orhanizatsiia_doshkilnoi_osvity_u_2025_2026
9. Перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalno-didaktichnogo-obladnannya
10. Програми розвитку дітей. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej